

2018'DE MUTLU OLUN

Aydınlık Gazetesi, 2 Ocak 2018

Yıldırım Koç

2018 yılında mutlu olmanızı diliyorum.

Peki, nasıl mutlu olacaksınız?

Nasıl mutlu olacağınız, dünyaya bakışınızla bağlantılı.

Kapitalist düzene uyan birinin mutluluk anlayışıyla, kapitalizmin yol açtığı çarpıklıklarla mücadele eden birinin mutluluk anlayışı farklıdır.

Örneğin, kişi başına milli gelirin çok yüksek olduğu İsveç'te yaşayan insanlar mutlu mu? Altlarında arabaları var; evleri güzel; her türlü güvenceye sahipler. Peki, mutlular mı?

Eğer mutluysalar niçin insanların çok büyük bölümü psikiyristlere taşınıyor? Alkol ve uyuşturucu neden bu kadar yaygın? İnsanların güvenecekleri, önceden haber vermeden kapısını çalıp yemeğe gelebilecekleri ve dertleşebilecekleri dostları var mı? Aile ilişkileri sağlam mı, yoksa çocuklar boşanmış veya hiç evlenmemiş anne/babalar tarafından mı büyütülüyor? Yalnızlık çekmiyorlarsa niçin evlerinde bu kadar çok köpek besliyorlar?

BENCİL VE BİREYCI İNSANLAR

Milli gelirin yüksekliği mutluluk sağlıyor mu?

Kapitalist düzenin teşvik ettiği rekabet ve yarış sistemi insanları mutlu mu kılıyor, mutsuz mu?

1966-1969 döneminde okuduğum yabancı lisede sınavlarda "şeref sistemi" denilen bir uygulama vardı. Öğretmen sınavı verir ve sınıftan çıkar giderdi. Ancak notlama sınıfın durumuna göre yapılırdı. Eğer birileri kopya çekerse, diğer öğrenciler onu ihbar ettiklerinde kendi notlarının düşmesini önlemiş olurlardı. İhbarcılık teşvik edilirdi.

Kopya çekmek tabii ki kötü. Bugün kopya çeken ve haketmediği bir notu almaya çalışan, diğer arkadaşlarına karşı haksızlık ettiği gibi, yarının hırsız olmaya adaydır. Ancak sınıf arkadaşını, kendi notunun düşmemesi için ihbar eden bir gence güvenebilir misiniz?

Kapitalizm böylesine iğrenç ilişkiler yaratıyor. Çok para kazanabilmek için arkadaşlarınızın kafalarına basa basa yükselmeye çalışıyorsunuz. Böylece daha iyi bir araba, daha iyi bir ev, daha iyi mobilyalar, daha iyi yiyecekler alıyor; ancak dostsuz, yapayalnız kalıyorsunuz. Kapitalist düzenin önerdikleri gerçek bir mutluluk sağlamıyor.

MALIN KÖLESİ OLANLAR

Kapitalizmin mantığı gereği mutluluk daha fazla tüketmekte aranıyor. Siz daha fazla tüketmek için daha fazla para kazanacaksınız. Daha fazla para kazanmak için sermayedarlara daha fazla para kazandıracaksınız. Bunun için de acımasız olacaksınız. Acırsanız acınacak duruma düşeceğiniz anlatılacak. Televizyon dizilerinde izlediğiniz güzel evlerde oturabilmek, lüks otomobillere binebilmek için insanlıktan çıkacaksınız. Şu kısacık ömrünüzü, kendinize de, çevrenize de zehir edeceksiniz; malın mülkün kölesi olacaksınız. Halbuki, Tommaso Campanella, 16. yüzyılda yazdığı Güneş Ülkesi kitabında, "Güneş Kentliler mala mülke köle olmazlar, sadece yararlanırlar ondan" diyor.

Mutluluk bu mu?

ANADOLU'NUN GÜZEL GELENEKLERİ

Mutluluk, sürekli tüketim çılgınlığıyla, doğanın bize sunduğu nimetleri israf etmek mi?

Anadolu'nun güzel geleneklerini hatırlıyor musunuz? Gösteriş yapmak ayıptı. Kendi çıkarı için dostuna ihanet eden toplumdan dışlanırdı. "Benim memurum işini bilir" denmezdi. Evinizde pişen yemeğin bir tabağı komşuya götürülürdü. Bahçenizdeki meyve ağaçlarında bütün mahalle çocuklarının hakkı vardı. Evinizin çelik kapıları yoktu; kapılar genellikle kilitlenmezdi bile. Bunun için yaşlıların çoğu, çok daha az imkana sahip oldukları eski dönemlerin insan ilişkilerini özlerler.

Birçok insan mutluluğu, gösterişsiz sade bir yaşamda, emperyalizme ve kapitalizme karşı mücadelede ve bu mücadelede birlikte olduğu insanların dostluğunda ve yoldaşlığında buluyor. 2018 yılında sizlere de öneririm.